

Una col·lecció convertida en arxiu de cinema

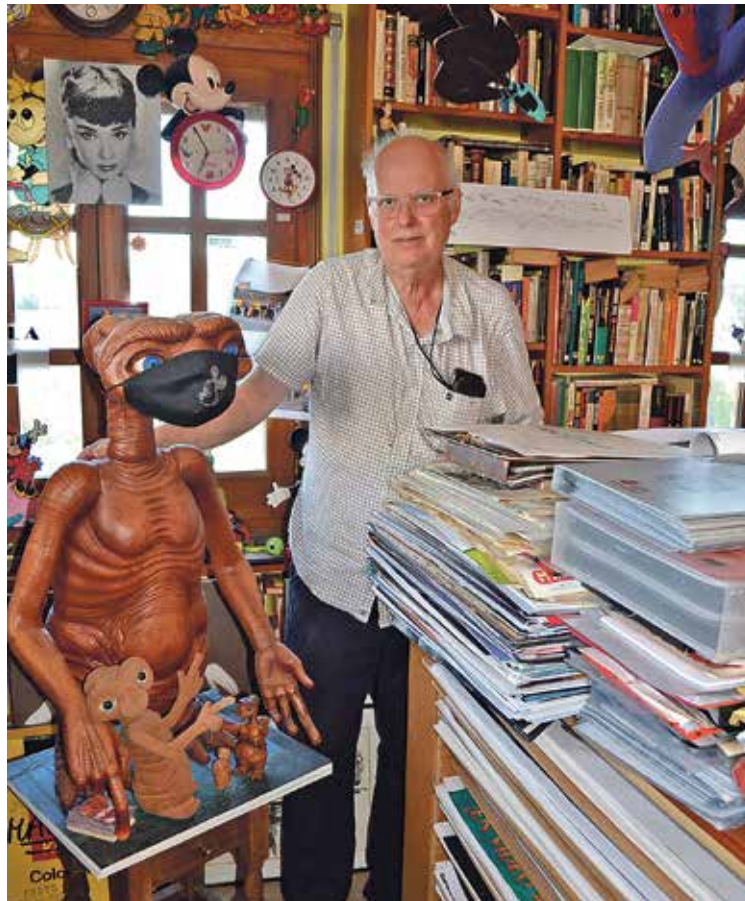
El figuerenc Lluís Benejam va començar recollint programes de mà i avui el seu fons és reconegut internacionalment

Josep Mª Bernils | FIGUERES

Lluís Benejam i Buhigas (Figueres, 1954) és un personatge singular, d'aquells que faran història a la ciutat i a la comarca, encara que a dia d'avui a molta gent potser no li acabi de veure o de valorar prou la seva dèria pel col·leccionisme. Des de finals dels anys 60, que va començar a recollir els programes de mà que es lliuraven a les sales de cinema, fins al dia d'avui, en la seva col·lecció han passat moltes coses i ha evolucionat fins a configurar-la en un arxiu de primera magnitud, valorat internacionalment.

Li costa donar xifres precises, perquè la seva col·lecció s'amplia de forma constant, bàsicament a través de donacions i intercanvis, però també d'adquisicions en mercats de brocanters. Si ho calculem en gros, la seva col·lecció disposa de material imprès de 30.000 pel·lícules i disposa de 27.000 cartells. Si es té en compte que al llarg de la història del cinema es calcula que s'han arribat a registrar unes 40.000 pel·lícules, això ja dona una pista sobre la magnitud del seu fons.

Ara viu retirat en una masia restaurada de Capmany, on aplega bona part d'aquest material classificat de forma precisa i minuciosa i al qual hi dedica moltes hores, dia sí dia també. Qui visita el seu espai pot pensar que ens trobem davant d'un caos de papiers i d'estrís relacionats amb el cinema que estan amuntegats, però ben lluny d'això. Hi ha una classificació i un ordre extraordinaris, com no podia ser d'una altra manera d'una persona metòdica en la seva manera de treballar que molts ja havíem conegut en l'àmbit professional.

LLUÍS BENEJAM. Un dels espais del col·leccionista, a la residència de Capmany BERNILS

Benejam va treballar en el món de la impremta de ben jove, fins que amb la seva dona, Lourdes Collgros, varen muntar Foto-composició Roger, una empresa avançada al seu temps en el món de les arts gràfiques que varen traspasar arran de la seva jubilació. Allà es va guanyar una merecuda fama de bon professional i per això li arribaven encàrrecs d'arreu.

ELS INICIS. En Lluís recorda que «lameva afició al col·leccionisme va començar quan treballava a l'impremta i composàvem els programes de mà dels cinemes de Figueres». Això ja ha desapa-

regut i molts lectors ni sabran de què els parlem. Em refereixo a uns fulls de mà on es reproduïa —primer en blanc i negre o un sol color i més tard en quadricromia— el cartell de la pel·lícula i a l'anvers s'explicava l'argument, els horaris i fins i tot hi havia publicitat comercial.

Aquest afany col·leccionista va quedar acotat fins a l'any 1995 —durant tot aquell període, com és llei de vida, es va casar, va tenir fills i va anar creixent professionalment— quan aleshores va fixar-se en la resta de materials que complementaven la informació gràfica de cada film. Aquí va començar un tomb transcen-

dental en la seva col·lecció per tal d'esdevenir un veritable arxiu.

Benejam recorda que «el 1995 es va celebrar el centenari del cinema i em van proposar fer una exposició al Cercle de Belles Arts de Sabadell, que després va ser

→ LA LLAVOR

VA SORGIR QUAN ELABORAVA ELS PROGRAMES DE MÀ DELS CINEMES DE FIGUERES

→ EN LÍNIA

LA COL·LECCIÓ ES POT CONSULTAR A LA PÀGINA WEB WWW.ARCHIVOCINE.COM

itinerant per altres ciutats, on mostrava programes de mà antics. Aquest material, però, es va deixar de donar a principis dels anys 80 i, per tant, de seguida vaig veure que per tenir una col·lecció al dia em faltava material».

Afegeix que «a partir d'aquell moment vaig anar a visitar diferents empresaris de cinema per si podien facilitar-me el material necessari per completar aquella exposició. Els estic molt agraït, tant pel que em varen donar com pel fet que vaig conèixer allò que anomeno “el rebost dels cinemes”. Es tracta de sales o magatzems plens de cartells, guies, fotografies, cartelleres. Tot un material de col·leccionisme gairebé abandonat, que per mi va representar tot un descobriment i un filó per anar incorporant».

Paral·lelament, en aquells anys van començar a obrir-se sales multicinemes de la mateixa manera que es tancaven antics cinemes que es veien impossibilitats

de competir amb les noves modes. «Això volia dir que la majoria de material guardat aniria a parar, irremeiablement, a la deixalleria. Vaig tenir molt clar que era necessari salvaguardar tot el que fos possible i tot plegat va motivar-me per crear un arxiu de cinema», explica.

Avui dia, a l'Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam trobem un important fons documental sobre totes les sales de cinema que hi ha hagut a la ciutat i algunes de la comarca. En paral·lel, el gruix el componen els cartells i programes de mà ja esmentats, les guies publicitàries i els *pressbooks* (material de paper utilitzat per les distribuïdores per facilitar informació de les pel·lícules a crítics i empresaris de cinema), els *fotocroms* o *lobbycards* (unes fotografies de mida mitjana en què surten escenes de la pel·lícula i que es posaven a les entrades dels cinemes), llibres, discos de vinil i CD, murals, diapositives publicitàries i de premsa, etc. Tot plegat es pot consultar a la pàgina web www.archivocine.com.

Tot plegat està classificat de forma meticulosa, fins al punt que quan a Benejam se li demana qualsevol dada, la troba en pocs segons. És conscient que la part en paper del seu arxiu està arribant a la seva fi. «Cada vegada més tot es fa en digital. Han desaparegut els programes de mà, la informació per a distribuïdores i periodistes en paper, els *fotocroms*... Cada vegada s'editen menys cartells», comenta no sense una certa nostàlgia. Quan parlem del futur de la col·lecció, apareixen les incògnites. Benejam es troba plenament actiu, però evidentment no deixa de preocupar-se pel demà. Per pensar-hi. ■